

საქმე №1ბ/1078-19

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით

26 სექტემბერი, 2019 წელი
თბილისი

ქ.

**თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატის მოსამართლე: მ----ნა ხოლოაშვილმა**

ზაზა ჭანტურიძის **მდივნობით,**

სახელმწიფო ბრალმძებელ: გ-----ს

ადვოკატ: ზ-----ის

გამართლებულ: მ-----ის

მონაწილეობით,

ღია სასამართლო სხდომაზე, თბილისის პროკურატურის შსს ორგანოებში
გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განყოფილების პროკურორ **გ-----**
-----ს სააპელაციო საჩივრის საფუძველზე, განიხილა სისხლის სამართლის საქმე
გამართლებულ **მ-----ის** დაბადებულის 1----- საქართველოს
მოქალაქის (პირადი #----- რეგისტრირებული და ფაქტობრივად
მცხოვრების: ქ. თბილისი, ს----- მიმართ, დანაშაული,
გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და
„გ“ ქვეპუნქტებით;

აღწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

პირის ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, **მ-----მა**
ჩაიდინა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა,
სისტემატური შეურაცხყოფა, დამცირება, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი
ან ტანჯვა და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის
117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი
არასრულწლოვნის თანდასწრებით მისივე ოჯახის წევრის მიმართ, ორი ან მეტი
პირის მიმართ.

აღნიშნული გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 7 თებერვალს, ქ. თბილისში, ს-----ში, აღკოპოლური

თრობის ქვეშ მყოფმა მ-----მა ოჯახური კონფლიქტის დროს არასრულწლოვნის, 2001 წლის 1 აპრილს დაბადებული მ-----ის თანდასწრებით ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა მეუღლეს თ-----ს და შვილს ს-----ს, კერძოდ თ-----ს მიაყენა სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა ჯერ რამოდენიმეჯერ აქანდაზი დაარტყა ზურგის არეში, ხოლო შემდეგ ხელი რამოდენიმეჯერ დაარტყა სხეულის სხვადასხვა არეში. აღნიშნულის შემდეგ შვილს ს-----ს ასევე მიაყენა სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა, ხელი ორჯერ დაარტყა სახის არეში. აღნიშნული ქმედებებით, დაზარალებულებმა თ-----მა და ს-----მა განიცადეს ფიზიკური ტკივილი და ტანჯვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2019 წლის 20 მაისის განაჩენით:

მ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ პუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა;

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2019 წლის 20 მაისის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის პროკურატურის შსს ორგანოებში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განყოფილების პროკურორმა **გ-----მ**; წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრით სახელმწიფო ბრალმდებელი ითხოვს **მ-----ის** მიმართ გამოტანილი ზემოაღნიშნული გამამართლებელი განაჩენის გაუქმებას, მის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენას და **მ-----ის** დამნაშავედ ცნობას საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

აპელანტი აღნიშნულის საფუძვლად მიუთითებს იმ გარემოებას, რომ **მ-----ის** მიერ ხსენებული დანაშაულის ჩადენა დადასტურებულია საქმეში არსებული მტკიცებულებებით; აპელანტის განმარტებით, მართალია დაზარალებულებმა და ოჯახის სხვა წევრებმა უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე, მაგრამ პატრულ ინსპექტორების ჩვენებები და ექსპერტიზის დასკვნები მიუთითებთ **მ-----ის** მიერ ბრალად შერაცხული დანაშაულის ჩადენაზე.

პალატამ განიხილა რა აღნიშნული სისხლის სამართლის საქმე, მოუსმინა მხარეებს, შეამოწმა სააპელაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, შეაფასა საქმეზე შეკრებილი მტკიცებულებები, მიიჩნია, რომ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2019 წლის 20 მაისის განაჩენი **მ-----ის** მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად, შემდეგ გარემოებათა გამო:

აღნიშნული განაჩენით უტყუარადაა დადგენილი საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და მტკიცებულებებს მიცემული აქვთ სწორი სამართლებრივი შეფასება. პალატა სრულად იზიარებს გასაჩივრებული განაჩენის მოტივაციას, როგორც ფაქტობრივ გარემოებებთან, ისე სამართლებრივ შეფასებასთან დაკავშირებით, რომ საქმეში არ არსებობს შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლებიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა **მ-----ის** მიერ ხსენებული დანაშაულის ჩადენას.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 1988 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე *Barberà, Messegué, Jabardo v. Spain*, პუნქტი 76-77) განმარტებულია, რომ პროკურატურამ უნდა წარადგინოს საკმ---სი მტკიცებულებები იმისათვის რათა პირის მსჯავრდება მოხდეს. რაიმე სადავო მტკიცებულების შემთხვევაში საკითხი ბრალდებულის სასარგებლოდ უნდა გადაიჭრას. აგრეთვე, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დასკვნით (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2001 წლის 20 მარტის გადაწყვეტილება საქმეზე *Telfner v. Austria*, პუნქტი 15), უდანაშაულობის პრეზუმფცია დაირღვევა, თუ მტკიცების ტვირთი ბრალდების ნაცვლად დაცვას დაეკისრება.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, „მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი, რომელიც არ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ“. ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“, ხოლო ამავე კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, „არ შეიძლება გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი“.

საქმის არსებითი განხილვისას, დაზარალებულებმა **თ-- და ს-----მა**, გამართლებულ **მ-----ის** მეუღლემ და შვილმა, ასევე, გამართლებულის შვილებმა - **მ---- და ზ-----ებმა** ისარგებლეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქ/პუნქტით მოწმისათვის მინიჭებული უფლებით და უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე.

პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის მე-3 მუხლის (ძირითად ტერმინთა განმარტება) მე-20 და 24-ე მუხლების თანახმად, მოწმე არის პირი, რომელმაც შეიძლება იცოდეს სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო მონაცემები, ხოლო მოწმის ჩვენება არის მოწმის მიერ სასამართლოში მიცემული ინფორმაცია სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა შესახებ. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეზე დაზარალებულებმა **თ-- და ს-----მა** გამართლებულ **მ-----**

–**ის** მეუღლემ და შვილმა, ასევე, გამართლებულის შვილებმა - **მ--- და ზ-----**
-----ებმა, პირველი ინსტანციის სასამართლოს სხდომაზე გამოიყენეს მათთვის
საპროცესო კანონმდებლობით მინიჭებული უფლება, კერძოდ, საქართველოს
სსსკ-ის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული
უფლება - არ მისცეს ჩვენება, რომელიც დანაშაულის ჩადენაში ამხელს მას ან მის
ახლო ნათესავს. ასევე, საქართველოს სსსკ-ის 50-ე მუხლის პირველი ნაწილის
„დ“ ქვეპუნქტის დანაწესი, რომ ბრალდებულის ახლო ნათესავი არ არის
ვალდებული იყოს მოწმე. „ახლო ნათესავის“ დეფინიციას კი განსაზღვრავს
საქართველოს სსსკ-ის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილი, რომლის ჩამონათვალშიც სხვა
პირებთან ერთად მითითებულია მეუღლე და შვილი. **თ--, ს-----, ზ--- და მ-----**
-----ები არიან ის პირები (გამართლებულის ოჯახის წევრები), რომლებსაც
შესაძლოა სცოდნოდათ სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად
საჭირო მონაცემები, თუმცა არ არსებობს მათ მიერ სასამართლოში მიცემული
ინფორმაცია **მ-----ის** მიერ ბრალად შერაცხული კვალიფიკაციით
დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენის შესახებ.

რაც შეეხება მოწმეების **გ-----ის და დ-----ის** ჩვენებებს, მათ
მიუთითეს სხვა პირის, - დაზარალებულის მიერ მათთვის მიწოდებული
ინფორმაციის შესახებ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო
კოდექსის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ირიბია მოწმის ის ჩვენება,
რომელიც ეფუძნება სხვა პირის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას.
აღნიშნულიდან გამომდინარე მოწმეების - **გ-----ის და დ-----ის**
ჩვენებები არის ირიბი. სააპელაციო პალატა მიუთითებს საქართველოს
საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 22 იანვრის გადაწყვეტილებაზე,
რომლითაც არაკონსტიტუციურად იქნა ცნობილი საქართველოს კონსტიტუციის
მე-40 მუხლის მე-3 პუნქტთან მიმართებით: ა) საქართველოს სისხლის
სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის მე-2 წინადადების
ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც ითვალისწინებს ამავე კოდექსის 76-ე
მუხლით განსაზღვრული (2013 წლის 14 ივნისის რედაქცია) მტკიცებულების -
ირიბი ჩვენების საფუძველზე გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანის
შესაძლებლობას; ბ) საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის
169-ე მუხლის პირველი ნაწილის ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც
ითვალისწინებს ამავე კოდექსის 76-ე მუხლით განსაზღვრული (2013 წლის 14
ივნისის რედაქცია) მტკიცებულების - ირიბი ჩვენების საფუძველზე პირის
ბრალდებულად ცნობის შესაძლებლობას. ამრიგად, ხსენებული მოწმეების
ჩვენებები კონსტიტუციით გარანტირებულ მტკიცებულებათა უტყუარობის
სტანდარტს მოკლებულია და ვერ დაედება საფუძვლად გამამტყუნებელი
განაჩენის გამოტანას.

საპელაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დაზარალებული წარმოადგენს იმ პირს,
ვისაც შეუძლია დაადასტუროს მიაყენეს თუ არა მას შეურაცხყოფა ან მის მიმართ
განხორციელდა თუ არა სხვაგვარი ძალადობა, ასევე განხორციელებულმა
ქმედებებმა მასში გამოიწვია თუ არა ფიზიკური ტკივილი ან ფსიქიკური ტანჯვა.
კონკრეტულ სისხლის სამართლის საქმეში არ არსებობს დაზარალებულების

სასამართლოში გაცხადებული ინფორმაცია ან/და სხვა მტკიცებულებათა ერთობლიობა აღნიშნული გარემოებების შესახებ. მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან დაზარალებულებმა უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე, უტყუარად ვერ იქნა დადასტურებული თ-----ს ექსპერტიზის დასკვნით დადგენილი დაზიანებები ნამდვილად **მ-----მა** მიაყენა თუ არა და ძალადობრივი ქმედების შედეგად განიცადა თუ არა ტკივილი. აქვე საგულისხმოა ის გარემოება, რომ ჩატარებული სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნით ს-----ს მექანიკური დაზიანების რაიმე ობიექტური ნიშნები არ აღენიშნება;

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ, საქართველოს სსსკ-ის 297-ე მუხლის მოთხოვნათა ფარგლებში შეამოწმა რა გასაჩივრებული განაჩენი, მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა ბრალდების მხარის მიერ შეკრებილი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები, ანალოზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული და კანონიერი გამამართლებელი განაჩენის გამოსატანად. პალატა მიიჩნევს, რომ არც გამოძიების და არც სასამართლო განხილვისას არ ყოფილა მოპოვებული და გამოკვლეული უტყუარი, აშკარა მტკიცებულებები, რომლებიც დაადასტურებდნენ იმ ფაქტს, რომ **მ-----მა** პირის ბრალდების შესახებ დადაგენილებაში მითითებული ქმედება ჩაიდინა. შესაბამისად, სააპელაციო პალატას მიაჩნია, რომ სახელმწიფო ბრალმდებლის მიერ წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა დაუსაბუთებელია, იგი აგებულია ეჭვებსა და ვარაუდებზე. სააპელაციო პალატის აზრით, პირველი ინსტანციის სასამართლომ სათანადოდ შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები და მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი სავსებით სამართლიანად გადაწყვიტა **მ-----ის** სასარგებლოდ, რაც საქართველოს კონსტიტუციის **31-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის** და საქართველოს სსსკ-ის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნაა. გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა ეჭვის გამომრიცხავ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა.

გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტი დადგენილია, ასევე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეში *TANIS AND OTHERS v. TURKEY*, განმარტა შემდეგი: "წერილობითი და ზეპირი მტკიცებულებების შეფასებისას სასამართლო ითვალისწინებს უკვე დადგენილ სტანდარტს - გონივრულ ეჭვს მიღმა. მსგავსი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს მხოლოდ საკმ-----სად ძლიერი, ნათელი და შეთანხმებული დასკვნებიდან, ან მსგავსი უდავო ფაქტების ვარაუდიდან. დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეთა ქცევა მტკიცებულებათა მოპოვებისას შესაძლებელია იყოს მხედველობაში მიღებული".

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული

კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ყოველი ადამიანი აღჭურვილია საქმის სამართლიანი განხილვის უფლებით. ადამიანის ამ ფუნდამენტური უფლების არსი თავის თავში გულისხმობს სასამართლოს მიერ პირის მსჯავრდებას, ან წარდგენილ ბრალდებაში გამართლებას უტყუარი და საკმ---სი მტკიცებულებების საფუძველზე. მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში კი არავითარ ერთმანეთთან შეთანხმებულ და უტყუარ მტკიცებულებათა ერთობლიობასთან არა გვაქვს საქმე.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით პალატა მიიჩნევს, რომ სახელმწიფო ბრალმდებლის სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2019 წლის 20 მაისის განაჩენი **მ-----ის მიმართ** უნდა დარჩეს უცვლელად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

პალატამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით.

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

თბილისის პროკურატურის შსს ორგანოებში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განყოფილების პროკურორ **გ-----ს** სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2019 წლის 20 მაისის განაჩენი **მ-----ის მიმართ** დარჩეს უცვლელი.

მ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ პუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს.

მხედველობაში იქნას მიღებული, რომ **მ-----ის მიმართ** შეფარებული აღკვეთის ღონისძიება პატიმრობა გაუქმებულია;

გამართლებულ **მ-----ს** განემარტოს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების შესახებ;

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი კანონიერ ძალაში გამოცხადებისთანავე;

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში, გამოცხადებიდან ერთი თვის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:
ხოლოაშვილი

მ.

